

Terenski pregledi na području Podvelebita i Gacke (Grad Senj, Lukovo, Otočac)

Lipovac Vrkljan, Goranka; Konestra, Ana

Source / Izvornik: **Annales Instituti Archaeologici, 2017, XIII, 160 - 162**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:291:791113>

Rights / Prava: [Attribution 3.0 Unported](#)/[Imenovanje 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-20**

INSTITUT ZA
ARHEOLOGIJU

Repository / Repozitorij:

[RIARH - Repository of the Institute of archaeology](#)

Annales

Instituti

Archaeologici

XIII - 2017

Godišnjak

*Instituta za
arheologiju*

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Editor's office address

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
http://www.iarh.hr

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Marko Dizdar

Izvršne urednice/Desk editors

Andreja Kudelić
Marina Ugarković

Tehničke urednice/Technical editors

Andreja Kudelić
Marina Ugarković

Uredništvo/Editorial board

Katarina Botić, Siniša Krznar, Ivana Ožanić Roguljić, Ana Konestra, Andreja Kudelić, Asja Tonc,
Marina Ugarković

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti, Kornelija Minichreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Lektura/Language editor

Renata Draženović (hrvatski jezik/Croatian)

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Andreja Kudelić
Marina Ugarković
Katarina Botić

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambrek

©Institute of archaeology, Zagreb 2017.

Annales Instituti Archaeologici uključeni su u indeks/
Annales Instituti Archaeologici are included in the index:
Clarivate Analytics services - Emerging Sources Citation Index

Ovaj rad licenciran je pod Creative Commons Attribution By 4.0 međunarodnom licencom /
This work is licenced under a Creative Commons Attribution By 4.0 International Licence

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

- 9 **Marko Dizdar**
 Anita Rapan Papeša
 Andrea Rimpf
- Rezultati zaštitnih istraživanja kasnoavarodobnoga groblja Šarengrad – Klopere
- 19 **Daria Ložnjak Dizdar**
 Marko Dizdar
- Sotin – Srednje polje i Dunavska ulica – istraživanja višeslojnih nalazišta u Podunavlju 2016.
- 26 **Daria Ložnjak Dizdar**
 Marko Dizdar
- Arheološka istraživanja u Sotinu i Vinkovačkim Banovcima 2016. godine
- 34 **Katarina Botić**
- Bršadin, Pašnjak pod selom – rezultati arheoloških istraživanja 2016. godine
- 40 **Tomislav Hršak**
 Tino Leleković
 Marko Dizdar
- Rezultati istraživanja nalazišta Batina – Sredno 2016. godine
- 46 **Kornelija Minichreiter**
- Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2016.
- 50 **Saša Kovačević**
- Nova Bukovica – Sjenjak 2016.
- 54 **Marko Dizdar**
- Rezultati istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2016. godini
- 57 **Daria Ložnjak Dizdar**
 Marija Mihaljević
 Marko Dizdar
 Mario Gavranović
- Dolina – Babine Grede – istraživanje kasnobrončanodobnoga naselja u Posavini 2016. godine
- 64 **Tatjana Tkalčec**
 Siniša Krznar
- Druga sezona arheoloških istraživanja kasnosrednjovjekovnog arheološkog kompleksa Grubišno Polje – Šuma Obrovi

CONTENTS

Archaeological Excavations

- 9 **Marko Dizdar**
 Anita Rapan Papeša
 Andrea Rimpf
- Results of the rescue excavation on the Late Avar cemetery on the site Šarengrad – Klopere*
- 19 **Daria Ložnjak Dizdar**
 Marko Dizdar
- Sotin – Srednje polje and Dunavska street – Research of multilayer sites in the Danube Region in 2016*
- 26 **Daria Ložnjak Dizdar**
 Marko Dizdar
- Archaeological research in Sotin and Vinkovački Banovci 2016*
- 34 **Katarina Botić**
- Bršadin, Pašnjak pod selom – results of the archaeological excavations in 2016*
- 40 **Tomislav Hršak**
 Tino Leleković
 Marko Dizdar
- Research results of the Batina – Sredno site in 2016*
- 46 **Kornelija Minichreiter**
- Slavonski Brod, Galovo, Archaeological Research 2016*
- 50 **Saša Kovačević**
- Nova Bukovica – Sjenjak 2016.*
- 54 **Marko Dizdar**
- Research results of the La Tène culture cemetery at Zvonimirovo – Veliko polje in 2016*
- 57 **Daria Ložnjak Dizdar**
 Marija Mihaljević
 Marko Dizdar
 Mario Gavranović
- Dolina – Babine Grede – Research of the Late Bronze Age settlement in Posavina in 2016*
- 64 **Tatjana Tkalčec**
 Siniša Krznar
- Second season of archaeological excavations of late medieval complex at Grubišno Polje – Šuma Obrovi site*

<p>73 Tajana Sekelj Ivančan
Ivan Valent</p> <p>Ostaci talioničke radionice na lokalitetu Hlebine – Velike Hlebine</p>	<p>73 Tajana Sekelj Ivančan
Ivan Valent</p> <p><i>The remains of the smelting workshops at the Hlebine – Velike Hlebine site</i></p>
77 Siniša Krznar Rezultati istraživanja lokaliteta Torčec – Cirkvišće 2016. godine	77 Siniša Krznar <i>Research results from Torčec – Cirkvišće site in 2016</i>
<p>82 Hrvoje Kalafatić
Mateja Hulina</p> <p>Zaštitna istraživanja srednjovjekovnog lokaliteta Kutina – Sečevine Okoli</p>	<p>82 Hrvoje Kalafatić
Mateja Hulina</p> <p><i>Rescue excavations of medieval site Kutina – Sečevine Okoli</i></p>
<p>84 Snježana Karavanić
Andreja Kudelić</p> <p>Kalnik-Igrišće – rezultati arheoloških iskopavanja u 2016. godini</p>	<p>84 Snježana Karavanić
Andreja Kudelić</p> <p><i>Kalnik-Igrišće – results of archaeological excavations in 2016</i></p>
<p>88 Andreja Kudelić
Filomena Sirovica</p> <p>Arheološka iskopavanja na nalazištu Kurilovec – Belinščica</p>	<p>88 Andreja Kudelić
Filomena Sirovica</p> <p><i>Archaeological excavations at the Kurilovec – Belinščica site</i></p>
92 Tatjana Tkalčec Burg Vrbovec u Klenovcu Humskom – nastavak arheološko-konzervatorskih radova na kuli u 2016.	92 Tatjana Tkalčec <i>Castle Vrbovec in Klenovec Humski – continuation of archaeological and conservation works on the keep in 2016</i>
<p>97 Bartul Šiljeg
Ana Konestra
Gaetano Beničić
Enrico Cirelli</p> <p>Stancija Blek (Tar), istraživanja 2016. godine – utvrđivanje najranije faze kompleksa</p>	<p>97 Bartul Šiljeg
Ana Konestra
Gaetano Beničić
Enrico Cirelli</p> <p><i>Excavations at Stancija Blek (Tar) in 2016 – establishing the earliest phases of the complex</i></p>
<p>103 Ana Konestra
Nera Šegvić
Paula Androić Gračanin
Ranko Starac</p> <p>Arheološka topografija otoka Raba: geofizička, sondažna i topografska istraživanja u 2016. godine</p>	<p>103 Ana Konestra
Nera Šegvić
Paula Androić Gračanin
Ranko Starac</p> <p><i>Archaeological topography of the island of Rab: geophysics, trial excavations and topographic research in 2016</i></p>
<p>111 Kristina Jelinčić Vučković
Emmanuel Botte
Audrey Bertrand</p> <p>Arheološko istraživanje na lokalitetu Novo Selo Bunje na otoku Braču, 2016. godine</p>	<p>111 Kristina Jelinčić Vučković
Emmanuel Botte
Audrey Bertrand</p> <p><i>Archaeological excavation on the Novo Selo Bunje site on the island of Brač, 2016</i></p>
<p>117 Marina Ugarković
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić</p> <p>Arheološka istraživanja rimske vile u uvali Soline na otoku Sveti Klement (Pakleni otoci, Hvar), lipanj 2016. godine</p>	<p>117 Marina Ugarković
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić</p> <p><i>Archaeological research of a Roman villa in Soline Bay on the island of St. Clement (Pakleni Islands, Hvar) in June 2016</i></p>

Terenski pregledi

123 **Marko Dizdar**
Hrvoje Vulić

Terenski pregled i probna iskopavanja na izgradnji dijela istočne obilaznice Vinkovaca

126 **Hrvoje Kalafatić**
Bartul Šiljeg

Terenski pregled na prostoru općina Belišće, Marijanci i Donji Miholjac u 2016. godini

133 **Zorko Marković**
Katarina Botić

Rezultati terenskog pregleda općina Našice i Podgorač 2016. godine

141 **Katarina Botić**

Preliminarni rezultati geofizičkih istraživanja i geoloških uzorkovanja na lokalitetima istočne Slavonije 2016. godine

152 **Tatjana Tkalčec**

Terenski pregled općine Grubišno Polje u 2016. godini

160 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Ana Konestra

Terenski pregledi na području Podvelebita i Gacke (Grad Senj, Lukovo, Otočac)

163 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Ana Konestra
Mato Ilkić
Fabian Welc
Radosław Mieszkowski

Terenske aktivnosti projekta RED u 2016. godini: geofizička istraživanja i terenski pregledi

Field Surveys

123 **Marko Dizdar**
Hrvoje Vulić

Field survey and trial excavations during the construction of the Vinkovci bypass route

126 **Hrvoje Kalafatić**
Bartul Šiljeg

Field survey on the territory of Belišće, Marijanci and Donji Miholjac municipalities in 2016

133 **Zorko Marković**
Katarina Botić

Results of a field survey of Našice and Podgorač municipalities in 2016

141 **Katarina Botić**

Preliminary results of geophysical research and geological sampling of eastern Slavonian sites in 2016

152 **Tatjana Tkalčec**

Field Survey of the Municipality of Grubišno Polje in 2016

160 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Ana Konestra

Field survey in the areas of sub-Velebit Coast and Gacka (Senj, Lukovo, Otočac)

163 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Ana Konestra
Mato Ilkić
Fabian Welc
Radosław Mieszkowski

Project RED's field activities in 2016: geophysical and field surveys

Zračna arheologija

168 Bartul Šiljeg
Hrvoje Kalafatić

Zračno rekognosciranje u istočnoj Slavoniji 2016. godine

Aerial archaeology

168 Bartul Šiljeg
Hrvoje Kalafatić

Aerial reconnaissance in eastern Slavonia in 2016

Bioarheologija

175 Jadranka Boljunčić

Dodatni rezultati istraživanja arheoloških ljudskih ostataka s dvaju nalazišta u sjevernoj i istočnoj Hrvatskoj na planu primjene računalne tomografije (CT-a)

Bioarchaeology

175 Jadranka Boljunčić

Additional research results on archaeological human remains from two sites from Northern and Eastern Croatia in terms of the application of computed tomography (CT)

Ostala znanstvena djelatnost Instituta za arheologiju

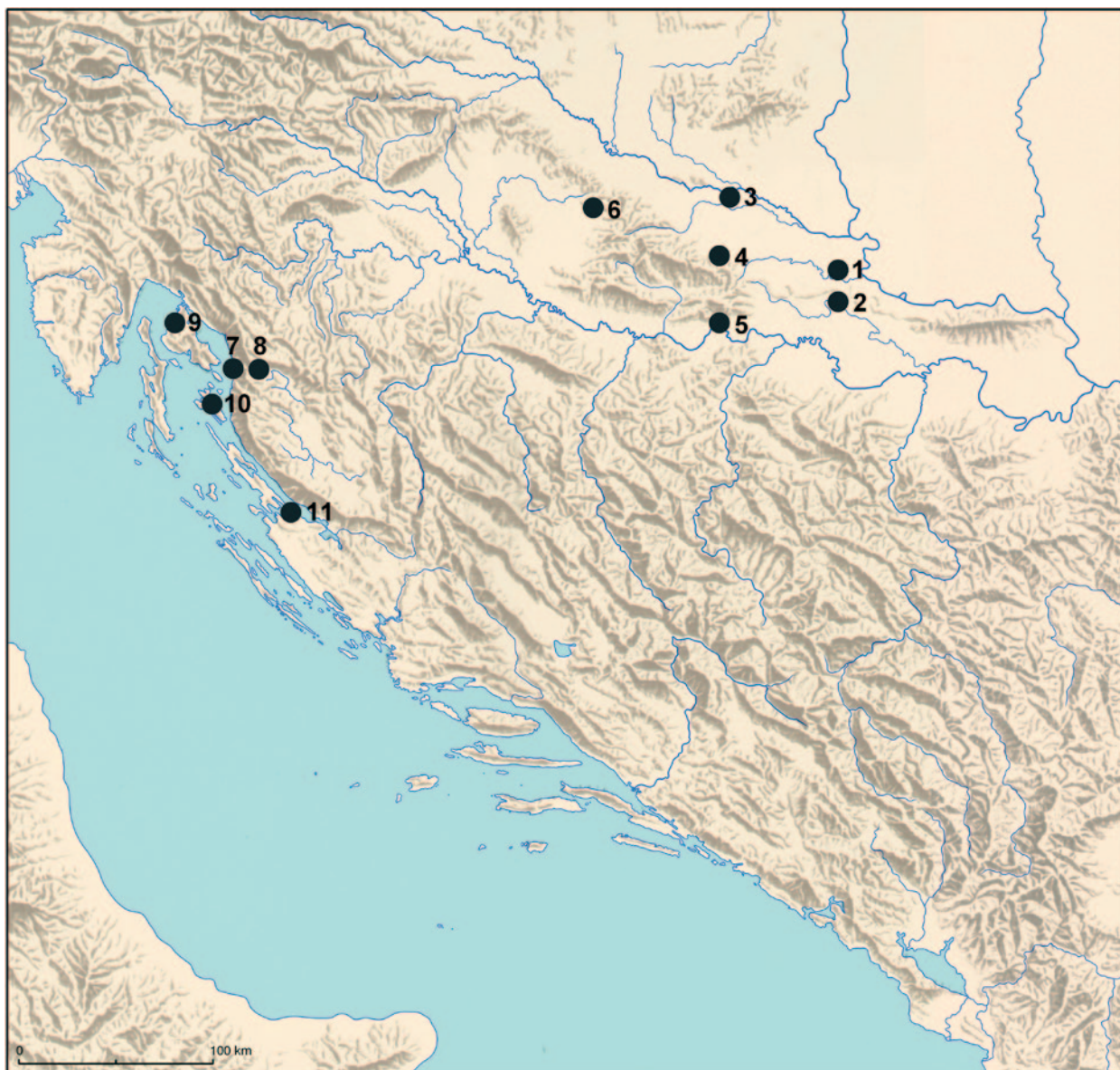
182-190

Additional scientific activity of the Institute

182-190

Terenski pregledi

Field Surveys

1. Bršadin – Pašnjak pod selom; Marinci – Segetac
2. Obilaznica Vinkovaca; Vinkovci – Sopot; Vinkovci – Blato
3. Područje južno od Donjeg Miholjca
4. Područje općina Našice i Podgorač
5. Slavonski Brod – Galovo; Sovsko jezero
6. Općina Grubišno Polje
7. Grad Senj i Lukovo
8. Otočac
9. otok Krk
10. otok Rab
11. Rtin – uvala Plemići

Terenski pregledi na području Podvelebita i Gacke (Grad Senj, Lukovo, Otočac)

Field survey in the areas of sub-Velebit Coast and Gacka (Senj, Lukovo, Otočac)

Goranka Lipovac Vrkljan
Ana Konestra

Primljeno/Received: 31. 03. 2017.
Prihvaćeno/Accepted: 15. 04. 2017.

Nastavak aktivnosti terenskoga pregleda i registracije poznatih i novoutvrđenih lokaliteta na području Podvelebita i neposrednog zaleđa u 2016. godine provedeni su, zbog nepogodnih vremenskih uvjeta, u nešto manjem obuhvatu. Pregledane su pozicije u okolici Lukova Otočkoga, Stinice i u naselju Čovići, dok je dio aktivnosti bio usmjeren na lociranje podataka poznatih iz literature i interpretaciju zračnih snimaka te kartografskih podataka.

Ključne riječi: Velebit, Gacka, prapovijesna gradinska naselja, krajobrazna arheologija
Keywords: Velebit, Gacka, prehistoric hillforts, landscape archaeology

U razdoblju od 09. do 12. studenog 2016. Institut za arheologiju izvršio je terenski pregled više položaja na području Grada Senja i Grada Otočca u Ličko-senjskoj županiji. Terenska reambulacija provodi se u sklopu projekta kojeg su 2015. godine pokrenuli Konzervatorski odjel u Gospiću (Ministarstvo kulture) i Institut za arheologiju s ciljem revizije poznatih podataka i utvrđivanja novih potencijalnih arheoloških lokaliteta na području Podvelebitske obale i unutrašnjosti Ličko-senjske županije (Lipovac Vrkljan et al. 2016). Uz prikupljanje podataka iz stručne literature, usmenih podataka lokalnog stanovništva i/ili stručnjaka, provjeru registriranih i zabilježenih lokaliteta, pregleda povijesne kartografije te naposljetku reambulacije na samom terenu, dolazi se do baze podataka koja će biti implementirana u GIS sustav. Tijekom ovogodišnjih istraživanja provedena je reambulacija na nekoliko područja, no zbog loših vremenskih uvjeta nisu pregledani svi položaji, pa je dio aktivnosti usmjeren na interpretaciju zračnih snimaka izabranih lokaliteta.

Na temelju podataka iz literature (Ljubović 2002 s ranijom literaturom) pristupilo se reambulaciji područja naselja Lukovo Otočko s ciljem pregleda potencijalnih i ranije zabilježenih gradinskih lokaliteta. Prva pozicija do koje se pokušalo doći jest Konačići, južno od Ažić Lokve (Ljubović 2002: 9), međutim nije bilo moguće locirati put za kojeg se navodi da se spušta od naselja prema moru, a na kojem se nalazi lokalitet, čak i uz pomoć lokalnog stanovništva.

Sljedeće lokacije koje se namjeravalo provjeriti jesu gradina i tumul na lokaciji Glavičica iznad Lukova. Prema

navodu iz literature nije jasno ubicirano ovo uzvišenje, te je za pokušaj njegovog lociranja izabrana uzvisina Piskulja, na čijem se vrhu nalazi veći plato. Niti na povijesnoj kartografiji nije bilo moguće jasnije utvrditi točan položaj Glavičice, iako se ona na kartama 1. austrijske izmjere donosi, no na narednim izmjerama javlja se isključivo Piskulja. Na putu od današnje ceste prema Piskulji uočeni su ostaci starog puta, čija se trasa prostire na oko 250 m (sl. 1). Ovaj je put obilježen i na HOK karti. Nije posve jasan razlog gradnje ovog vrlo kvalitetnog puta, jer njegova trasa počinje i prestaje posve naglo. Na uzvisini Piskulja utvrđeno je postojanje suhozidne ograde, zasigurno novije datacije, te nisu utvrđeni nikakvi nalazi – time je ova pozicija isključena kao potencijalna gradina. Kasnijim razgovorima s lokalnim stanovništvom utvrđeno je kako se Glavičica nalazi uz samu trasu ceste koja se spušta s magistrale u Lukovo na teško pristupačnom terenu, te će biti uključena u buduće reambulacije. Interpretacijom zračnih snimaka područja južno od Lukova utvrđeno je niz značajki koje bi mogle upućivati na postojanje arheoloških ostataka – riječ je o predjelu kojeg karakterizira toponim Fortica. Pregledom literature zabilježeni su položaji podmorskih nalaza iz uvale Lukovo i bliže okoliše koji su kartirani unutar GIS sustava.

Nakon podataka dobivenih od lokalnoga stanovništva pristupilo se pregledu terenu u Stinici. Na poluotoku Pulver ranije su identificirani možebitni ostaci antičke arhitekture (Dizdar, Tonc 2014), a i u podmorju nalazi antičke datacije (Miholjek, Stojević 2012). No, prema podacima kazivača antičko bi naselje valjalo tražiti unutar uvale Velika Stinica (podno TN Stinica).

Sl. 1 Put sjeveroistočno od uzvisine Piskulja (snimila: A. Konestra)

Fig. 1 Trail northeast of the hill Piskulja (photo: A. Konestra)

Sl. 2 Zračni snimak područja južno od Lukova s obilježenim potencijalnim lokalitetima (Google Earth)

Fig. 2 Aerial image of the area to the south of Lukovo with indicated potential sites (Google Earth)

Pregledom pozicija uz njezinu južnu i sjevernu obalu nisu uočeni arheološki pokazatelji.

U unutrašnjosti županije pregledane su pojedine lokacije u okolici prijevoja Baške Oštarije, dok je u naselju Čovići – Rajanov grič pregledana je pozicija Mitreja sa svrhom geolociranja ovog spomenika (Rendić-Miočević 2015). Utvrđeno je kako se na lokalitetu postavlja nastrešnica koja bi trebala zaštititi spomenik od daljnjeg propadanja.

Zaključno s istraživanjem 2016. godine, baza poda-

taka sadrži informacije o 22 lokaliteta, 17 nepokretnih nalaza i 31 pokretnom nalazu kao i pomoćne podatke o literaturnim i arhivskim izvorima, toponimima te linijskim i poligonskim interpretacijama. Osim unosa reambuliranih lokaliteta uneseni su i potencijalno zanimljivi lokaliteti utvrđeni u literaturi, te je analizirana kartografija (ortofoto, TK25) kako bi se locirali toponimi i obilježja koji bi mogli upućivati na potencijalne arheološke lokalitete i na taj način usmjeravati buduća terenska istraživanja. Na primjer, utvrđeno je više točaka za koje se navodi toponim Fortica/Vortina te toponim Stražbenica.

Literatura

- Dizdar, M., Tonc, A. 2014, Terenski pregled na području novoga tražaktnog pristaništa Stinica, *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. X, 197–201.
- Lipovac Vrkljan, G., Tonc, A., Glavaš, V., Konestra, A., Molak Župan, Ž. 2016, Rezultati terenskih pregleda na području podvelebitskog Primorja i neposrednog zaleđa, *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. XII, 196–200.
- Ljubović, B. 2002, Lukovački kraj u prapovijesti, antici i ranom srednjem vijeku, in: *Lukovo kroz povijest*, Giacconi H. et al. (eds.), Gradski muzej Senj, 3–22.
- Miholjek, I., Stojević, I. 2012, Stolno posuđe i glinene svjetiljke iz podmorja Ortople, *Opuscula archaeologica*, Vol. 36, 143–174.
- Rendić-Miočević, A. 2015, Monuments of the Mithraic cult in the territory of Arupium (Dalmatia), in: *Romanising Oriental Gods? Religious transformations in the Balkan provinces in the Roman period. New finds and novel perspectives*, Proceedings of the International Symposium Skopje, 18–21 September 2013., Nikoloska, A., Müskens S. (eds.), Skopje, 403–426.

Summary

In November 2016 a field survey campaign has been carried out in the area of the sub-Velebit Coast and within the Gacka plain. The areas interested by the survey are those of the settlements Lukovo otočko, Stinica and Čovići, while other data was gathered through literature, historic cartography, aerial photography and local population interviewing.

One of the tasks of this year's activities was that of locating the hill fort system around Lukovo bay. Due to a lack of precise geolocations and bad weather, only two positions were surveyed, giving negative results. Nevertheless, data on underwater finds and sites was plotted within GIS as well as potential land sites identified through cartography and aerial photography. These sites will be surveyed in one of the following campaigns.

In the internal area of the region, the site of the Mithraeum at Rajanov grič was surveyed, as well as the saddle Baške Oštarije.